

CO POWINNA WIEDZIEĆ OFIARA?

01. Zgłoszenie o przestępstwie

Aby jak najszybciej wywołać na miejsce przestępstwa pomoc, zadzwoń pod numer alarmowy 112. Za pomocą tego numeru możesz wywołać policję, pogotowie ratunkowe, straż pożarną.

Ważne! Dzwoniąc pod numer 112, jak najdokładniej podaj te informacje operatorowi odpowiadającemu:

- co się stało?
- gdzie się stało (miejsce zdarzenia, adres)?
- czy są ofiary, a jeśli tak, to rodzaj obrażeń?

Postępuj zgodnie z instrukcjami operatora i nie rozłączaj się, dopóki operator nie potwierdzi, że rozłączenie może zostać zrealizowane.

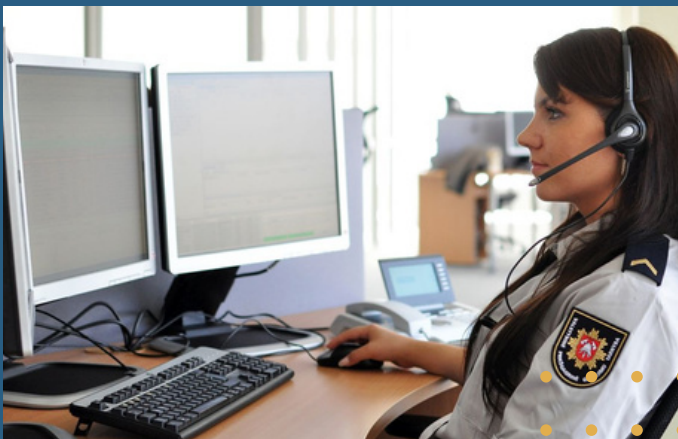
1

Jeśli nie potrzebujesz pilnej pomocy, możesz zgłosić przestępstwo w jeden z poniższych sposobów:

- przybywszy do najbliższego posterunku policji lub składając wniosek na stronie epolicja.lt;
- wysyłając zgłoszenie e-mailem generaline.prokuratura@prokuraturos.lt.

Numer telefonu 113 służy do udzielania niepilnych informacji lub porad medycznych. Można na niego dzwonić, gdy potrzebna jest tylko porada lekarska, tj. sytuacja nie zagraża życiu ani zdrowiu człowieka.

Aby wezwać pomoc na miejsce przestępstwa, zadzwońcie pod numer alarmowy

112

2

02. Prawa ofiary

Kodeks postępowania karnego Republiki Litewskiej (k.p.k.) gwarantuje te prawa ofiarom przestępstw:

- otrzymywać informacje o stanie postępowań karnych z ich udziałem;
- składać zeznania;
- składać wnioski;
- dokonywać wyjątków;
- uczestniczyć w ocenie ich szczególnych potrzeb w zakresie bezpieczeństwa;
- dostęp do sprawy w postępowaniu przygotowawczym i w sądzie;
- brać udział w postępowaniach sądowych;
- wniesienia apelacji od czynności śledczego, prokuratora, sędziego śledczego i sądu, a także apelacji od wyroku lub orzeczenia sądu;
- wygłosić przemówienie zamykające;
- odmówić uzyskania informacji o stanie postępowania karnego w jego sprawie, chyba że taka odmowa naruszyłaby prawa podejrzanego lub oskarżonego.

3

Akta sprawy doręczane ofierze muszą być przetłumaczone na jej język ojczysty lub inny język, który ona rozumie.

Ofiara lub jej przedstawiciel ma prawo wystąpić z uzasadnionym wnioskiem do funkcjonariusza śledczego, prokuratora lub sądu o tłumaczenie innych ważnych dokumentów sprawy lub ich części, do których ma prawo wglądu jak wynika z k.p.k., na ich język ojczysty lub inny język, który zna. Ofierze przestępstwa, która nie mówi po litewsku, lub jej przedstawicielowi gwarantuje się prawo do złożenia skargi lub oświadczenia w sprawie przestępstwa w swoim języku ojczystym lub innym języku, który reprezentuje, lub prawo do posługiwania się usługami tłumacza ustnego w celu złożenia skargi ustnej.

Pokrzywdzony ma prawo do odwołania się od czynności procesowych i orzeczeń funkcjonariusza śledczego do prokuratora, który organizuje i kieruje postępowaniem przygotowawczym.

Jeżeli prokurator odmówi uwzględnienia zażalenia, od decyzji przysługuje odwołanie do prokuratora wyższego szczebla. Ofiara ma prawo odwołać się od czynności procesowych i orzeczeń prokuratora do prokuratora wyższego szczebla. Jeżeli prokurator nadrzędny odmówi uwzględnienia skargi, od decyzji tej przysługuje odwołanie do sędziego prowadzącego postępowanie przygotowawcze. Ofiara ma prawo odwołać się do sądu wyższej instancji przed sędzią przygotowawczym i wydanymi przez niego nakazami, z wyjątkiem tych nakazów, od których nie przysługuje apelacja.

Przydatne!

Szczegółowe informacje o prawach ofiary i dostępie do nich są dostępne w Internecie: <https://www.prokuraturos.lt/lt/visuomenei/ap-ie-nukentejusiojo-teises/7210>.

03. Złożenie skargi

Osoba fizyczna, która stała się ofiarą przestępstwa, ma prawo wystąpić ustnie lub pisemnie do instytucji śledczej lub prokuratora z wnioskiem o wszczęcie postępowania przygotowawczego.

Osoba fizyczna, która stała się ofiarą przestępstwa, ma prawo wystąpić ustnie lub pisemnie do instytucji śledczej lub prokuratora z wnioskiem o wszczęcie postępowania przygotowawczego.

Po otrzymaniu skargi, oświadczenia lub zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa funkcjonariusz śledczy lub prokurator wszczyna postępowanie przygotowawcze i powiadamia na piśmie osobę, która złożyła skargę, oświadczenie lub zawiadomienie o przestępstwie.

W przypadku odmowy wszczęcia postępowania przygotowawczego prokurator lub funkcjonariusz postępowania przygotowawczego sporządza postanowienie z uzasadnieniem, które przesyła się osobie, która złożyła skargę, oświadczenie lub zawiadomienie. Na postanowienie funkcjonariusza śledczego o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego przysługuje zażalenie do prokuratora, a od decyzji prokuratora zażalenie do sędziego prowadzącego postępowanie przygotowawcze. Tryb składania odwołań określa postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego.

Ofiara zamieszkująca w państwie członkowskim Unii Europejskiej innym niż to, w którym popełniono przestępstwo, ma takie same prawa jak osoby zamieszkujące w państwie, w którym przestępstwo zostało popełnione.

Jeżeli ofiara nie ma możliwości złożenia zażalenia w państwie członkowskim, w którym popełniono przestępstwo, może zwrócić się do właściwego organu państwa członkowskiego, w którym zamieszkuje. Skargę taką przekazuje się jak najszybciej właściwemu organowi państwa członkowskiego, w którym popełniono przestępstwo.

04. Zwrot kosztów związanych z odszkodowaniami i postępowaniami karnymi

Ofiara, która poniosła szkodę majątkową lub niemajątkową w wyniku działalności przestępczej, ma prawo do otrzymania odszkodowania, a w przypadkach przewidzianych prawem, odszkodowania od Funduszu dla Ofiar Przestępstw zgodnie z ustawą o odszkodowaniu za szkody wyrządzone przez Zbrodnie z użyciem przemocy Republiki Litewskiej.

Informacje o sposobie realizacji prawa do odszkodowania z Funduszu Ofiar Przestępstw można znaleźć pod adresem: <https://tm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/smurtiniu-nusikaltimu-zalos-kompensavimas>.

Ofiara ma prawo wytoczyć powództwo cywilne w postępowaniu karnym przeciwko podejrzanemu lub oskarżonemu lub osobom odpowiedzialnym materialnie za czyny podejrzanego lub oskarżonego.

Sąd rozpatruje ją łącznie ze sprawą karną. Powództwo cywilne wytacza się w drodze wytoczenia powództwa przed funkcjonariuszem śledczym, prokuratorem lub sądem w dowolnym momencie postępowania, nie później jednak niż do czasu, w którym zaczyna się badanie dowodów w sądzie.

Zwrot kosztów podróży, wynagrodzeń

Świadkom, ofiarom, biegłym, specjalistom i tłumaczom wezwanym do śledczego, prokuratora, sędziego, sądu lub organu (urzędnika) rozpoznającego wykroczenie administracyjne w innym miejscu niż to, do którego są wezwani, zwracają się koszty dojazdu na wezwanie, koszty wynajmu lokalu do i z niego, koszty wynajmu lokalu mieszkalnego, a także wypłacane dietyienne.

Świadkowie i ofiary otrzymują zwrot lub wynagrodzenie proporcjonalnie do czasu spędzonego u funkcjonariusza śledczego, prokuratora, sędziego, sądu lub organu (urzędnika administracyjnego) zajmującego się przestępstwem administracyjnym.

Odszkodowanie dla świadków, pokrzywdzonych, biegłych, specjalistów i tłumaczy w toku postępowania przygotowawczego wypłaca organ postępowania przygotowawczego lub prokuratura, w toku postępowania sądowego sąd, a w przypadku wykroczeń administracyjnych – organ rozpatrujący sprawę o wykroczenie administracyjne.

05. Środki ochrony dla ofiar

Po otrzymaniu zweryfikowanych dowodów zagrożenia życia, zdrowia lub majątku ofiary w wyniku współpracy z organami ścigania, na wniosek ofiary mogą zostać zastosowane następujące zabezpieczenia:

- ochrona fizyczna osoby i jej mienia; tymczasowe przeniesienie osoby w bezpieczne miejsce;
- ustanowienie specjalnego reżimu, zgodnie z którym dostarczane są dane o osobie z państwowych i resortowych rejestrów oraz systemów informacyjnych;
- zmiana miejsca zamieszkania, pracy lub nauki;
- zmiana tożsamości osobistej i danych biograficznych;
- wykonywanie chirurgii plastycznej w celu zmiany wyglądu osoby;
- wydanie broni palnej, specjalnych środków osobie;
- wsparcie finansowe.

W trakcie śledztwa przygotowawczego oraz w trakcie postępowania sądowego stosuje się również szczególne środki ochronne, mające na celu ochronę ofiar przed silnymi przeżyciami duchowymi. Środki te nie mają zastosowania do wszystkich, a jedynie do szczególnie narażonych ofiar może zostać złożony przez śledczego, prokuratora lub sądu po dokonaniu oceny potrzeb pokrzywdzonego.

Wasze prawa:

- jeśli padłeś ofiarą przemocy domowej, przestępstw seksualnych lub ataków z nienawiści, masz prawo do przesłuchania przez urzędnika tej samej płci;
- Jeśli potrzebujesz tłumacza podczas rozmowy z urzędnikiem tej samej płci, tłumacz również powinien być tej samej płci, abyś nie musiał kilkakrotnie opowiadać różnym osobom o tym samym wydarzeniu, możesz poprosić o ponowne przesłuchanie przez tego samego urzędnika jeśli bezpośredni udział w rozmowie jest niezwykle trudny psychologicznie i może wywołać u Ciebie uraz, przesłuchanie może być przeprowadzone zdalnie z wykorzystaniem technologii wideo i audio;
- jeśli kontakt z podejrzanym jest dla Ciebie zbyt ciężki i może być traumatyczny lub nie będziesz w stanie przedstawić szczegółowych dowodów ze strachu i niepewności w obecności podejrzanego, przesłuchanie może przeprowadzić sędzia przygotowawczy bez udziału podejrzanego.

- jeżeli w trakcie postępowania zostaną opublikowane informacje dotyczące życia prywatnego, sąd może postanowić o przeprowadzeniu rozprawy niejawnej. Takie przesłuchanie powinno się również odbyć w szczególnie delikatnych przypadkach, takich jak te dotyczące przestępstw seksualnych lub spraw dotyczących dzieci;
- Przesłuchanie niepubliczne może się również odbyć, jeśli zostanie ustalone, że przesłuchanie publiczne może skutkować wyjątkowo silnymi przeżyciami duchowymi dla ofiary, jeżeli ofiara jest wrażliwa, pytania zadawane są przez sędziego przewodniczącego lub przedstawiciela ofiary;
- Sędzia odrzuca pytania niezwiązane ze sprawą, zarówno bardzo osobiste, jak i niezwiązane z okolicznościami przestępstwa, sąd, jeśli uzna, że ofiara jest wrażliwa i ma szczególne potrzeby w zakresie ochrony, może zezwolić jej na niestawienie się na rozprawę sądową. W takim przypadku zeznania złożone przez pokrzywdzonego w toku postępowania przygotowawczego są odczytywane w sądzie lub udostępniane jest nagranie wideo lub audio z zeznań, jeżeli ofiara jest wrażliwa, może zeznawać w oddzielnym pomieszczeniu bez obecności podejrzanego i jego obrońcy. W tym przypadku wideo i audio przesłuchania są transmitowane na żywo, a pytania podejrzanego i obrońcy są zadawane przez sędziego.

06. Ochrona prawna

Ofiary przestępstwa mogą potrzebować pomocy prawnej ze strony adwokata. Adwokat, którego wybierzesz, wyjaśni Ci szczegółowo Twoje prawa, pomoże Ci wziąć udział w postępowaniu karnym i bronić Twoich interesów jako ofiary.

Pomoc prawna w sprawach o odszkodowanie jest bezpłatna dla wszystkich ofiar, niezależnie od dochodów czy majątku.

Lista adwokatów:

Pomoc prawna w sprawach o odszkodowanie jest bezpłatna dla wszystkich ofiar, niezależnie od dochodów czy majątku.

Szczegółowe informacje na temat składania wniosku i formularzy wniosku można znaleźć na stronie internetowej Gwarantowanej Pomocy Prawnej Państwa pod adresem: <http://www.teisinepagalba.lt/>.

07. Pomoc służb pomocowych dla ofiary

Służba pomocowa wykonuje te funkcje:

- ocenia potrzeby ofiary wynikające z popełnionego przestępstwa, wspólnie z ofiarą opracowuje plan środków pomocowych oraz organizuje udzielanie pomocy;

www.advokatura.lt

- podaje informacje o prawach ofiary i instytucjach, które mogą je zapewnić, a gdy ofiarą jest dziecko – w Państwowej Służbie Ochrony Praw Dziecka i Adopcji, podać nazwę osoby prawnej, adres miejsca działania, numer telefonu, adres e-mail; udziela informacji o instytucjach i organizacjach świadczących usługi społeczne;
- zapewnia lub organizuje świadczenie pomocy emocjonalnej i/lub psychologicznej;
- organizuje zakwaterowanie tymczasowe dla ofiar, które potrzebują bezpiecznego miejsca (usługa zakwaterowania tymczasowego świadczona jest natychmiast o każdej porze dnia, jeśli zajdzie taka potrzeba);
- informuje ofiary o usługach świadczonych przez zakłady opieki zdrowotnej; organizuje na żądanie ofiary eskortę do innych instytucji i organizacji; informuje ofiarę, która zwraca się bezpośrednio do służby pomocowej o możliwości złożenia zażalenia do właściwego organu od ofiary w toku postępowania karnego, wskazuje nazwę takiego organu, adres miejsca działania, numer telefonu, adres e-mail;
- udziela informacji o organach właściwych w postępowaniu karnym (wskazuje nazwę osoby prawnej, adres miejsca prowadzenia działalności, numer telefonu, adres e-mail) oraz udzielaną przez nie pomoc.

08. Kontakty służb ratowniczych

Organizacja społeczna Centrum Kryzysowe Kobiet w Alytus, ul. Topoliu 10-18, Olita, nr. tel. +37065169959, e-mail info@ammkc.lt

Instytucja publiczna Dekanat Kupiszkis „Caritas”, ul. Gedimino 1A, Kupiszkis, nr. tel. +37060614837, e-mail kupiskiocaritas@gmail.com

Centrum Zatrudnienia i Informacji dla Kobiet w Anykščiaz, ul. J. Biliuno 7, Anykščiaz, nr. tel. +37066821166, e-mail anyksciumoterys@gmail.com; anpagalba@gmail.com

Centrum kryzysowe dla kobiet w okręgu kowieńskim, ul. Vaidoto 115, Kowno, nr. tel. +37037340027; +37066821232, e-mail kriziucentras@kamkc.lt; pagalbostarnyba@kamkc.lt

Stowarzyszenie „Kowieńska Linia Kobieca”, ul. V. Sladkeviciaus 5-3, Kowno, nr. tel., +37061840044; +37066310879, e-mail info@moterulinija.lt; pagalba.kml@gmail.com

Instytucja publiczna Centrum pomocy społecznej i psychologicznej w Kłajpedzie, ul. Smilciu 5, Kłajpeda, nr. tel. +37046350099; +37065521030, e-mail kmn@moteriai.lt; pagalba@ksppc.lt

Centrum Informacji i Szkoleń dla Kobiet Kretinga, ul. J. K. Chodkeviciaus g. 10, Kretinga, nr. tel. +37060931466, e-mail kretingosmoterys@gmail.com

Oddział w Poniewieżu litewskiej agencji „SOS Dzieci”, ul. Roziu 19, Poniewież, nr. tel. +37069986866 +37068480600, e-mail paramosnamai@gmail.com; pagalba.nukentejusiems@gmail.com

Centrum Aktywności Kobiet Okręgu Mariampolskiego, ul. Kestucio 3-12, Mariampol, nr. tel. +37065902229; +37069033132, e-mail Mvc.mot@gmail.com

Centrum Informacji dla Kobiet, ul. Žirmūnų 139-602, Wilno, nr. tel. +37052629003; +37065255286 e-mail mic@lygus.lt; nukentejau@lygus.lt

Stowarzyszenie Praw Kobiet, ul. Maironio 26 B, Kowno, nr. tel. +37067533833, e-mail pagalba.mota@gmail.com

Centrum Innowacji Aktywności Kobiet, al. Ausros 64, Sziauliaj, +37069033788, +37065224232, e-mail mVIC@splius.lt

Centrum Kryzysowe Raseiniai, ul. Vytauto Didžiojo 1, Raseiniai, nr. tel. +37067070303, e-mail info@raseiniukriziucentras.lt; sptpagalba@gmail.com

Centrum Zatrudnienia i Informacji dla Kobiet w Taurage, ul. V. Kudirkos 9, gab. 12 Taurage, nr. tel. +37069033163, e-mail taurage@moterscentras.lt

Centrum Kryzysowe Telszaj, ul. Dziugo 6, Telszaj, nr. tel. +37067116590, +37060351559, e-mail kriziucentras@gmail.com, pagalba.telsiai@gmail.com

Miejskie Centrum Usług Socjalnych w rejonie Sziaulaj, ul. J. Basanaviciaus 7, m. Kursienu, nr. tel. +37061753247, +37061510512 e-mail danguole.kraskauskiene@siauliuraj.lt; sigita.jokubaitiene@siauliuraj.lt

Centrum Pomocy Rodzinie Osób Zaginionych, ul. Zaliuju ezeru 85, Wilno, nr. tel. +37052483353, +37068708653 e-mail centras1@missing.lt; centras@missing.lt

Miejskie Biuro Zdrowia Publicznego Rejonu Ukmerge, ul. Deltuvos 19, Ukmerge, nr. tel. +37034046526, e-mail ursvsb@gmail.com

Centrum Zwalczenia Handlu Ludźmi i Wyzysku, al. Rotuses 23, Kowno, ul. Respublikos 38, Poniewież ul. Vytauto 83, Taurage, ul. Vytauto 17, Mariampol, nr. tel. +37067132147, e-mail centras@anti-trafficking.lt

Stowarzyszenie Pszczół Myśli, ul. Ezero 8-1,
Sziaulaj, nr. tel. +37060935795; +37060788146,
e-mail a.marcenkaite@socin.lt;
asociacija@mbites.lt

Centrum Kryzysowe Rodziny Visaginas, ul.
Statybininku 7, Visaginas, nr. tel.
+37066948570; e-mail
visaginopagalbostarnyba@gmail.com

Centrum Kobiet w Utena, ul. J. Basanaviciaus
49A-304, Utena, nr. tel. +37061024983, e-mail
utenos.mc@gmail.com

Caritas Archidiecezji Wileńskiej, ul. M. K. Paco
4, Wilno, nr. tel. +37069990866, e-mail
pagalba@vilnius.caritas.lt

Organizacja społeczna Biuro Monitorowania i
Rozwoju Zasobów Ludzkich, ul. P. Visinskio 34,
Szawle, nr. tel. +37069845565, e-mail
biuras@zispb.lt

MP „Istruk is spastu“, ul. Ugniagesiu 7-2, Olita,
nr. tel. +37067001812, e-mail
pagalbostarnybaistruk@gmail.com

09. Przydatne linki

<https://tm.lrv.lt/lt/informacija-nukentejusiems>

<https://www.nukentejusiems.lt>

<https://bpc.lrv.lt/lt/numeris-112>

<https://sam.lrv.lt/lt/struktura-ir-kontaktai/nacionalines-sveikatos-sistemas-istaigos/savivaldybiu-asmens-sveikatos-prieziuros-istaigos>

<https://www.teismai.lt/lt/visuomenei-ir-ziniasklaidai/teismai-ir-teisejai/teismu-kontaktai/1700>

<https://www.specializuotospagalboscentras.lt>